

Rae Gaas OÜ

maagaasivõrgu-liitumistasu arvestamise metoodika

09.12.2023

1. Üldosa

- 1.1. Rae Gaas OÜ (edaspidi Võrguettevõtte) on ettevõtte, kes osutab maagaasi jaotamise teenust gaasivõrgu kaudu.
- 1.2. Liitumistasude arvestamise metoodika lähtub maagaasiseaduses (MGS) sätestatust, arvestades läbipaistvust ja ühetaoliste turuosaliste võrdse kohtlemise põhimõtet.
- 1.3. Liitumistasude arvestamisel lähtutakse põhimõttest, kus liitumispirkonna uued liitujad tasuvad solidaarselt liitumispirkonna uute jaotustorustike rajamise või olemasolevate võimsuse suurendamise, varustuskindluse ja ohutuse tõstmise eest kõik vajalikud põhjendatud kulud, milliseid ei kaeta arendusinvesteeringutega.
- 1.4. Uue liitumise väljaehitamisel lähtutakse MGS § 22 lõike 3 nõudest, et võrguettevõtja on kohustatud arendama võrku selliselt, et oleks tagatud tema võrgupiirkonnas olevate tarbijajärgide võrku ühendamise. Võrgu arendamisel lähtub ettevõtja optimaalsest võrgu konfiguratsioonist, heast inseneritavast ja efektiivseimast lahendusest turuosaliste jaoks.
- 1.5. Gaasitorustike ning muude kavandatavate investeeringute maksumused põhinevad turuhindadel.

2. Mõisted

- 2.1. **võrk** - gaasitorustike ja nendega seotud ehitiste kohtkindlalt ehitatud talituslik kogum, mis on vajalik gaasi jaotamiseks, kusjuures võrku kuuluvaiks ei loeta tarbijajärgi ega seadmeid;
- 2.2. **tarbijajärg** - ühel või mitmel kinnistul, ehitistes või ühtse majandusüksuse moodustavas funktsionaalselt seotud ehitiste kompleksis ja nende teenindamiseks vajalikul maal omavahel ühendatud gaasitorustike talituslik kogum tarbija varustamiseks gaasiga;
- 2.3. **võrguga liitumine** on tarbijajärgi ühendamise võrguga selle tehniliste võimaluste piires nii, et see ei seaks ohtu varasemate liitujate varustuskindlust;
- 2.4. **liitumispunkt** - võrgu ja tarbijajärgi ühenduskoht;
- 2.5. **gaasi tarbimisrežiim liitumispunktis** – tarbimisrežiimi iseloomustavad gaasi maksimaalne rõhk (bar) ja tagatud (tellitud) kasutusvõimsus (m^3/h või kW) liitumispunktis;
- 2.6. **liitumisinvesteeringud** – uue tarbimisvõimsuse ühendamiseks tehtud põhjendatud investeeringud. Liitumisinvesteering kaetakse arendusinvesteeringust ja liitumistasust.
- 2.7. **arendusinvesteering** – põhjendatud investeering, mille teostamine rahastatakse võrguteenuse hinna kaudu ning mille raames soetatud põhivara lülitatakse reguleeritava vara hulka võrguteenuse hinna kooskõlastamisel. MGS § 22 lõike 3 kohane tarbijate tänaseid vajadusi ennetav investeering gaasivõrku on arendusinvesteering;
- 2.8. **liitumistasu** – gaasivõrguga liitumise eest võetav ja tarbijate poolt makstav põhjendatud tasu, mille suurus määratakse kindlaks võrguettevõtja ja liituja vahel liitumise lepingus. Liitumistasu sisaldab põhjendatud osa ühiskasutuses oleva torustiku kuludest ja tarbija üksik-kasutuses oleva torustiku ning mõõtesüsteemi kulusid;

- 2.9. **gaasitarbimise tehniliste tingimuste muutmise tasu** – tarbija taotluse alusel tehniliste tingimuste muutmise eest võetav tasu, mille arvestamise põhimõtted on sarnased liitumistasu arvestamisele ja mille suurus lepatakse kokku enne tingimuste muutmist;
- 2.10. **liitumispiirkond** - ala, kus kehtib ühtne liitumistasu ja gaasitarbimise tehniliste tingimuste muutmise tasu (ettevõtja valikul tegevuspiirkond, võrgupiirkond, tänav jm);
- 2.11. **mõõtesüsteem**- on seade gaasikoguse mõõtmiseks koos abiseadmetega;
- 2.12. **ühiskasutuses olev torustik** – jaotusvõrgu torustik, mille kaudu varustatakse gaasiga kaht või enam tarbijat. Ühiskasutuses oleva torustiku rajamise kulud jaotatakse tarbijate vahel vastavalt kasutatavale võimsusele;
- 2.13. **üksik-kasutuses olev torustik** – jaotusvõrgu torustik koos mõõtesüsteemiga, mida kasutab ainult üks tarbija.

3. Liitumistasude arvutamine

- 3.1. Võrguettevõtte tegevuspiirkonnas arvestatakse liitumistasu ühtsetel alustel vastavalt MGS § 22 lõikele 9, mis sätestab, et võrguettevõtja järgib võrguteenust osutades turuosaliste võrdse kohtlemise põhimõtet. Võrdse kohtlemise põhimõtte tähendab, et võrdseid olukordi tuleb käsitleda ühtmoodi. Võrguettevõtja seisukohalt tähendab võrdse kohtlemise põhimõtte gaasivõrgus seda, et võrguettevõtja peab tagama kõikidele turuosalistele võrdsed võimalused – kui võrguettevõtja võimaldab mõnel turuosalisel käituda teatud viisil, siis on tal kohustus võimaldada ka teistel turuosalistel võrdsetel tingimustel samamoodi käituda.
- 3.2. Liitumistasusse ei lülitata arendusinvesteeringuid. Arendusinvesteeringute osakaal liitumisinvesteeringutes saadakse suhtega, mille lugejas on ehitatava ühiskasutuses oleva torustiku maksimaalsele töörõhule vastav kasutusvõimsuse ja tarbijate poolt tellitud kasutusvõimsuste summa (liitumisvõimsuste summa) vahe ning nimetajas torustiku maksimaalsele töörõhule vastav kasutusvõimsus.
- 3.3. Ühiskasutuses oleva torustiku liitumistasude summa liitumispiirkonnas arvutatakse alljärgnevale valemiga:

$$\sum L = (I - A) = (I - I \times (\sum V - \sum V_T) / \sum V) = I \times (1 - (\sum V - \sum V_T) / \sum V)$$

kus:

$\sum L$ – liitumistasude summa liitumispiirkonnas, €

I – ühiskasutuses oleva torustiku liitumisinvesteering, €

A – arendusinvesteering, €;

$\sum V$ – torustiku maksimaalsele töörõhule vastav kasutusvõimsus, m³/h või kW;

$\sum V_T$ – liitujate poolt tellitud kasutusvõimsuste summa, m³/h või kW.

- 3.4. Konkreetse liitumistasu arvutamine liitumispiirkonnas toimub alljärgneva valemi alusel:

$$L = \sum L \times V_T / \sum V_T + L_0$$

kus:

$\sum L$ – liitumistasude summa liitumispiirkonnas, €

V_T – liituva turuosalise tellitud kasutusvõimsus, m³/h või kW

$\sum V_T$ – liitujate poolt tellitud kasutusvõimsuste summa, m³/h või kW

L_0 – liituja üksik-kasutuses oleva torustiku ehitamise kulud, €.

- 3.5. Arendusinvesteeringu suurus muutub ajas vastavalt ehitatud torustiku võimsuse kasutamistasme muutumisele tarbijate poolt. Juhul, kui arendusinvesteering muutub nii, et mõjutab võrguteenuste hinda (kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse kaudu) rohkem kui 5%, kohustub võrguettevõtja esitama Konkurentsiametile kooskõlastamiseks uue võrguteenuste hinnataotluse;
- 3.6. Hilisemate liitujate puhul rakendatakse punktis 3.3 toodud valemis ühiskasutuses oleva torustiku liitumisinvesteeringuna (I) liitumisinvesteeringu reguleeritud jääkväärtust.

4. Gaasitarbimise tehniliste tingimuste (tarbimistingimuste) muutmise tasu

- 4.1. Gaasitorustikuga liitunud turuosalise tarbimistingimuste muutmise tasu arvestatakse tarbimistingimuste muutmiseks vajalike kulutuste alusel, kaasaarvatud kulutused mõõtesüsteemi väljavahetamiseks ja kulutused vajaliku võimsuse tagamiseks liitumispunktis;
- 4.2. Gaasitarbimise tehniliste tingimuste muutmise tasu põhjendamisel lähtutakse liitumistasu arvestamise metoodika põhimõtetest.